Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

Rok 5. Warszawa, 10 grudnia 1927 roku. № 50.

PRZEMYSŁ PIWOWARSKI

ORGAN CENTRALNEGO ZWIĄZKU PRZEMYSŁU PIWOWARSKIEGO I SŁODOWNICZEGO W RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

REDAKCJA i ADMINISTRACJA — Warszawa, Wiejska 17. — Telefon 5-96. Otwarta od 1 do 3 po poł.

HUTA SZKLANA

„JABŁONNA"

SPÓŁKA AKCYJNA

WYRABIA I SPRZEDAJE NA ZAMÓWIENIA I ZE SKŁADU BUTELKI ZE SZKŁA ORANGE I PÓŁBIAŁEGO DO PIWA, PORTERU, WIN, WÓDEK, LEMONIAD I WÓD MINERALNYCH.

SPECJALNOŚĆ BUTELKI DO PASTEURYZACJI I NA WYSOKIE CIŚNIENIE.

ADRES:

ZARZĄD: WARSZAWA, AL. UJAZDOWSKIE 22 m. 2.

Telefon 226-01.

Adres telegr.:

WARSZAWA JABŁONHUTA

HUTA SZKLANA „FENIKS” Spółka Akcyjna w PIOTRKOWIE TRYB.

WYRÓB WSZELKICH BUTELEK, DEMIONÓW I BALONÓW ZE SZKŁA ORANŻOWEGO.

Specjalność: BUTELKI DO PIWA, PORTERU I WÓD MINERALNYCH.

Adres: PIOTRKÓW TRYB. Telefon 111 Adres telegr: FENIKS—PIOTRKOW TRYB.

Oczyszczanie wód z żelaza.

Woda zawierająca żelazo nie nadaje się do celów piwowarskich. Nie mając jednak innej—niejeden browar zmuszony jest godzić się na tę niepożądaną domieszkę. Dzięki temu, że rozpuszczalne sole żelaza mają budowę bardzo nietrwałą i że już w kontakcie z powietrzem ulegają przebudowie chemicznej i dają wyraźne kłaczkowate osady, nie trudno jest wody takie oczyszczać i doprowadzać je do pożądanej czystości.

Najczęściej napotykane rozpuszczalne sole żelaza są to związki z kwasem węglowym i bardzo rzadko mamy do czynienia ze związkami kwasu fosforowego lub też kwasów mineralnych.

Gdy chodzi o żelazo w związku z kwasem węglowym, przy nawietrzeniu kwas węglowy się ulatnia i żelazo pozostaje w postaci tlenku, który, jako związek niestały, natychmiast przechodzi w hydrat nierozpuszczalny i zbija się w osad.

Zawartość żelaza w wodzie, pochodzącej ze świeżo uruchomionej studni, nie jest zawsze jednakowa. Z początku zawartość, żelaza jest stała, po pewnym jednak czasie zaczyna stopniowo wzrastać i po osiągnięciu pewnego poziomu maksymalnego napowrót się ustala.

Instalacje, używane w browarach do usunięcia z wody żelaza, nie są zbyt skomplikowane, ani też zbyt drogie i mają tę zaletę, że mogą być wszędzie zastosowane.

Zanim jednak zdecyduje się konieczność oczyszczenia wody, należy dokładnie określić w związku z jakiemi kwasami występuje w niej żelazo. Obecność tych lub innych elementów kwasowych soli żelazowych zależną jest przeważnie od składników organicznych, jakie zawiera w tem miejscu gleba.

Należy również dobrze zbadać, jak dalece trzeba posunąć odżelazienie wody, by uniknąć powstawania zmętnień, na co mają wpływ inne właściwości badanej wody, które należy ustalić na drodze chemicznej.

Oczyszczenie wody z żelaza osiągamy przez silne nawietrzenie wody, mające na celu wywołanie jaknajintensywniejszego skłaczenia się nierozpuszczalnych związków żelaza, osadzanie się przez kontakt i wreszcie oddzielenie osadów od wody, w specjalnych osadnikach, lub też przy pomocy filtrów.

Urządzenia, służące do tego celu, dzielą się na otwarte i zamknięte. Pierwsze, jako tańsze i prostsze, są bardziej rozpowszechnione. Nawietrzanie odbywa tu przez burzenie wody, przepuszczanie przez dziurkowane blachy, fontanny, kaskady lub deszczownice o wysokości 2 do 3 metrów, zbudowane z brył koksowych. cegły lub deszczółek drewnianych. Zazwyczaj stosują również wolny wodospad między deszczownicą a zbiornikiem. Najlepszem i najskuteczniejszem urządzeniem jest jednak deszczownica, która rozkrapla wodę i przez to niepomiernie powiększa powierzchnię kontaktu z powietrzem. Rozkroplona dobrze nawietrzona na deszczownicy woda może być filtrowana na filtrach grubych i średnich.

Słabo nawietrzona woda wymaga filtrów bardziej miałkich łatwiej się zanieczyszczających i trudniejszych do wypłukania.

Istnieje cały szereg urządzeń opartych oczywiście na tych samych podstawach, ale różniących się w szczegółach, są to instalacje Piefkego, Ostena, Bredy, Helina i innych.

Najbardziej może rozpowszechnionym jest system Piefkego, który w krótkich słowach opiszemy.

Woda przepływa przez system falistych rynienek dziurkowanych, które ją rozprowadzają równomiernie nad deszczownicą, wysoką na 2 do 4 metrów, zbudowaną z płyt koksowych cegły lub deszczółek drewnianych. Deszczownica ustawiona jest w betonowym zbiorniku, który wodę, okapującą po deszczownicy i już dostatecznie nawietrzoną, odprowadza do filtrów. Z filtrów woda już zupełnie oczyszczona odpływa do specjalnych zbiorników.

Przy bardzo żelazistych wodach, chcąc odciążyć filtry między deszczownicą i filtrami ustawia się jeszcze basen, zwany osadnikiem, gdzie osadzają się cięższe skłaczenia związków żelaza.

Okap wody po deszczownicy trwa od 20 do 60 sekund a przez to działa o wiele skuteczniej aniżeli zwyczajne burzenie, w szczególności zaś przez kontakt z płytami deszczownicy prowokujący powstawanie osadów soli żelazowych. Wydajność deszczownicy wyraża się 15 do 20 metrów sześciennych na 1 metr kw. na godzinę.

Deszczownica z czasem się zanieczyszcza i należy ją czyścić przy pomocy slinego strumienia wody. Do mycia deszczownicy jak i do płukania filtrów zużywa się od 1 do 3% ogólnej ilości oczyszczonej wody. Pomimo to deszczownica co pewien okres czasu musi być czyszczona gruntownie, przyczem drewniane i z cegły — czyszczą o wiele łatwiej aniżeli koksowe.

W dużych instalacjach deszczownice mieszczą się w murowanych wieżach okapowych, przy małych zaś — są nawet zastępowane przez system drucianych siatek.

Zamiast miałkich filtrów, mających wydajność 10 do 20 metrów kub. na metr kw. na godzinę, do czyszczenia z żelaza wody przy zastosowaniu deszczownic, w zupełności wystarczają filtry grube o ziarnach 4-o do 10-cio milimetrowych o znacznie wyższej sprawności, bo dając 25 do 40 mt. kub. na metr kw. na godzinę.

Nie należy tu pomijać również faktu, że filtry grube łatwiej i szybciej się oczyszczają przez płukanie. Nadmienić również trzeba, że w filtrze grubym związki żelaza osadzają się wszędzie równomiernie nie tworząc pokładu filtrowego, jaki się tworzy w filtrach miałkich i przeszkadza ich sprawnemu działaniu. Ażeby bieg wody nie uległ przerwie podczas czyszczenia deszczownicy lub filtrów konieczne jest zainstalowanie zbiornika rezerwowego za filtrami.

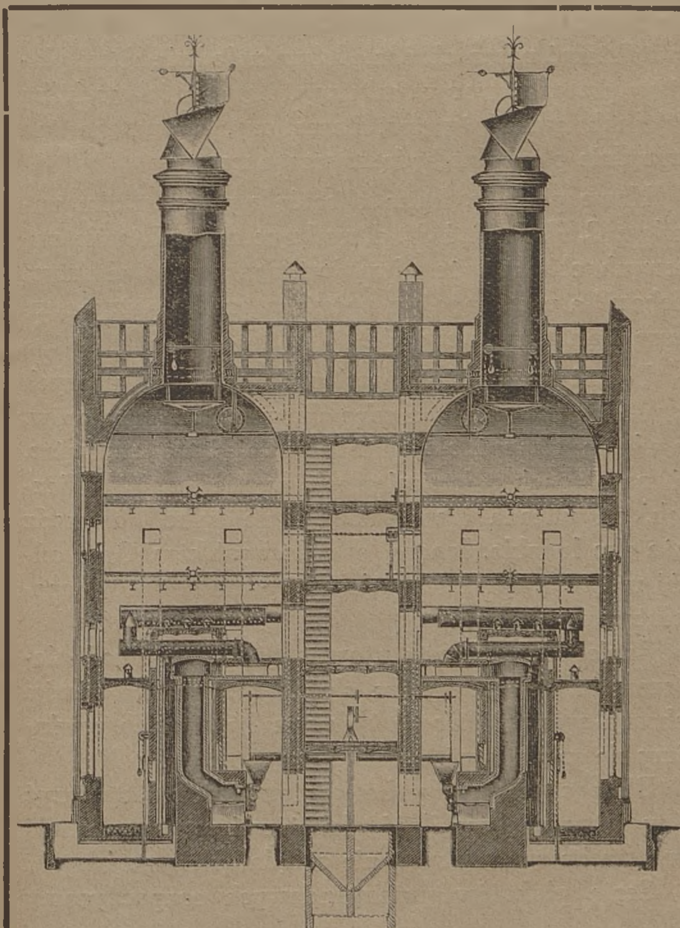
Jeżeli mamy do czynienia z wodą o dużej zawartości żelaza, a wówczas związki żelazowe łatwo i nadzwyczaj prędko się osadzają i filtrują, to najlepiej w tym wypadku nadaje się sposób Ostena.

Woda, uprzednio zburzona, spada z wysokości 2 do 3 metrów na filtr głęboki do 30 ctm. Tu spadając z ziarnka na ziarnko pozostawia skłaczenia osadów żelazowych.

Spadek może odbywać się w pionowych zamkniętych rurach spadowych połączonych z wysoko ustawionemi zbiornikami. Filtry oczyszcza się powrotnym strumieniem wody.

Z urządzeń zamkniętych najczęściej stosowane są urządzenia Breda — posługujące się jako materjałem kontaktu paloną i skruszoną porowatą masą o ostrych złamaniach.

Nawietrzona w kompresorze woda przepływa przez zamknięty żelazny wysoki zbiornik, wypełniony palonym i pokruszonym koksem z porcelany lub

JOHANNES LINZ
BIURO INŻYNIERSKIE
Fabryka maszyn, kotlarnia oraz odlewnia
RAWICZ — Wlkp.
Rok założenia 1862.

Specjalna fabryka
Urządzeń dla browarów i słodowni

Suszarnie słodu według własnego doświadczonego systemu dla wyrobu wszelkiego gatunku słodu.

Zalety moich suszarni (dwu i trzypółkowych) są następujące:
1) duża powierzchnia ogrzewalna grzejników, stąd bardzo małe zużycie węgla,
2) niezwykła wydajność,
3) solidne wykonanie w żelazie, a więc mało robót murarskich, przez co unika się remontów,
4) łatwość obchodzenia się.

Przebudowa i naprawa wadliwych suszarni.

„A G R A“ — Produkty rolne
Specjalność: JĘCZMIEŃ BROWAROWY
POZNAŃ, ul. Rzeczypospolitej 1. Tel. 28-22, 12-13, 69-25 i 33-83.
ofiarujemy każdą ilość JĘCZMIENIA BROWAROWEGO
i na życzenie służymy opróbkowaną ofertą.

lawy, który służy jako materjał kontaktowy, poczem przepływa przez miałkie żwirowe filtry.

Urządzenia te mają wydajność od 1 do 300 mt. kub. na godzinę przy ciśnieniu od 1 do 9 atmosfer.

Wtłoczone przez kompresory powietrze wynosi tu od 5 do 50% ogólnej ilości wody.

Płukanie masy kontaktowej i filtrów odbywa się przez wsteczny prąd wody, której zużycie wynosi około 1% masy wody oczyszczonej.

Inne systemy, bardziej skomplikowane i kosztowne, posługują się odmiennemi materjałami. jako materjałem kontaktowym i zasadniczo niewiele się różnią od opisanych.

W SPRAWIE PROPAGANDY.

W poprzednim numerze drukowaliśmy sprawozdanie z kursów antialkoholowych, które odbyły się w Warszawie. Trudno powiedzieć, że koła antialkoholowe nie przeciwdziałają rozposzechnieniu tak pożytecznego napoju jakim jest piwo.

Wytoczono cały szereg bezpodstawnych a już conajmniej spornych zarzutów, które rozpowszechniane na kursach i odczytach mogą przynieść szkody naszemu piwowarstwu i osłabić i tak już mizerny nasz rynek.

Autor sprawozdania zastrzegł szersze omówienie stawianych piwu zarzutów, na łamach naszej prasy zawodowej, co jednakże nigdy nie dotrze tam, gdzie należy, to jest do szerokich warstw naszych spożywców.

Antialkoholowcy, oślepieni nieco wzniosłością swego zadania, z zapałem gotowi dziś zwalczać wszystko co tylko ma cośkolwiek wspólnego z alkoholem — a więc i piwo, które wszędzie na zachodzie zostało uznane za broń w walce z pijaństwem.

Jedyną skuteczną obroną przeciwko zarzutom stawianym piwu jest propaganda a najlepszą jej formą, docierającą wszędzie, jest interesujący przechodnia plakat.

Wysiłek musi być współmierny z celem. Antialkoholowcy za fundusze czerpane z dochodów monopolu spirytusowego (to nie ironja — to prawda) docierają do wszystkich warstw społeczeństwa. Tam również musi dotrzeć nasza obrona. Zakup zaledwie kilku plakatów przez browar w celu wywieszenia ich w kilku miejscach sprzedaży jest bezcelowy, a wydane tak oszczędnie pieniądze będą zaprzepaszczone.

Nowe plakaty, które obecnie wydaje swoim nakładem C. Z. P. P. i S., dowodzące na podstawie naukowych obliczeń, że piwo jest naprawdę „płynnym chlebem“ a więc napojem pożytecznym bo pożywnym, muszą się ukazać wszędzie.

Plakat winien być rozesłany nietylko do naszych wszystkich odbiorców, a więc sklepów i restauratorów, ale winien ukazać się jaknajliczniej i na zewnątrz, t. j. na słupach ogłoszeniowych, w miejscach publicznych, na ulicach i wszędzie, gdzie tylko dostrzedz może oko ludzkie. Inaczej szkoda wysiłków. Oszczędność w tym wypadku będzie niezrozumieniem własnego interesu.

Zaniedbanie obrony naszego produktu przed niesłusznemi atakami srodze się w przyszłości zemści a obrona opieszała nie da tych wyników, jakich powinniśmy się spodziewać.

Dlatego też każdy browar powinien zaopatrzyć się w jaknajwiększą ilość plakatów i rozpowszechnić je na swoim rynku zbytu, nie oglądając się na innych.

Serję plakatów propagandowych rozpoczynamy

Znana przedwojenna słodownia
K. R. VETTER w LUBLINIE
UL. BERNARDYŃSKA 15
po uruchomieniu fabryki w zakresie przedwojennym
poleca słód prima gatunku
i służy opróbkowanemi ofertami.

obrazowem przedstawieniem, że pół litra piwa pod względem wartości odżywczej zastępuje odpowiednie ilości chleba, owoców, mleka, masła i kartofli. Plakat w pięciu barwach, wykonany przez art. mal. Gardowskiego, profesora Państwowej Szkoły Sztuk Pięknych, będzie prawdziwą atrakcją pośród plakatów reklamowych.

Cena uzależnioną jest, naturalnie, od nakładu w każdym bądź razie nie będzie przewyższać 40 groszy za sztukę.

Zamierzamy wydać 50.000 egzemplarzy, gdyż jesteśmy przekonani, że ilość odbiorców piwa conajmniej tej cyfrze odpowiada.

Chcąc jednak upewnić się czy nakład się rozejdzie — usilnie prosimy o natychmiastowe podanie zapotrzebowania.

W poprzednich artykułach proponowaliśmy klucz: 1 plakat na 3 hektolitry sprzedanego w miesiącu grudniu piwa — będzie jak sądzimy ułatwieniem do obliczenia zamówienia.

Z prośbą o wczesne podanie zapotrzebowania zwracamy się specjalnie do wielkich i średnich browarów gdyż głównie od nich zależy powodzenie naszej akcji, która dobrze zapoczątkowana potoczy się sprawnie i osiągnie cel zamierzony.

———

Ile plakatów propagandowych

zamawia browar W. Panów?

Wysyłka za zaliczeniem po cenie kosztu.

Prosimy **O NATYCHMIASTOWĄ** odpowiedź!

C. Z. P. P. i S.

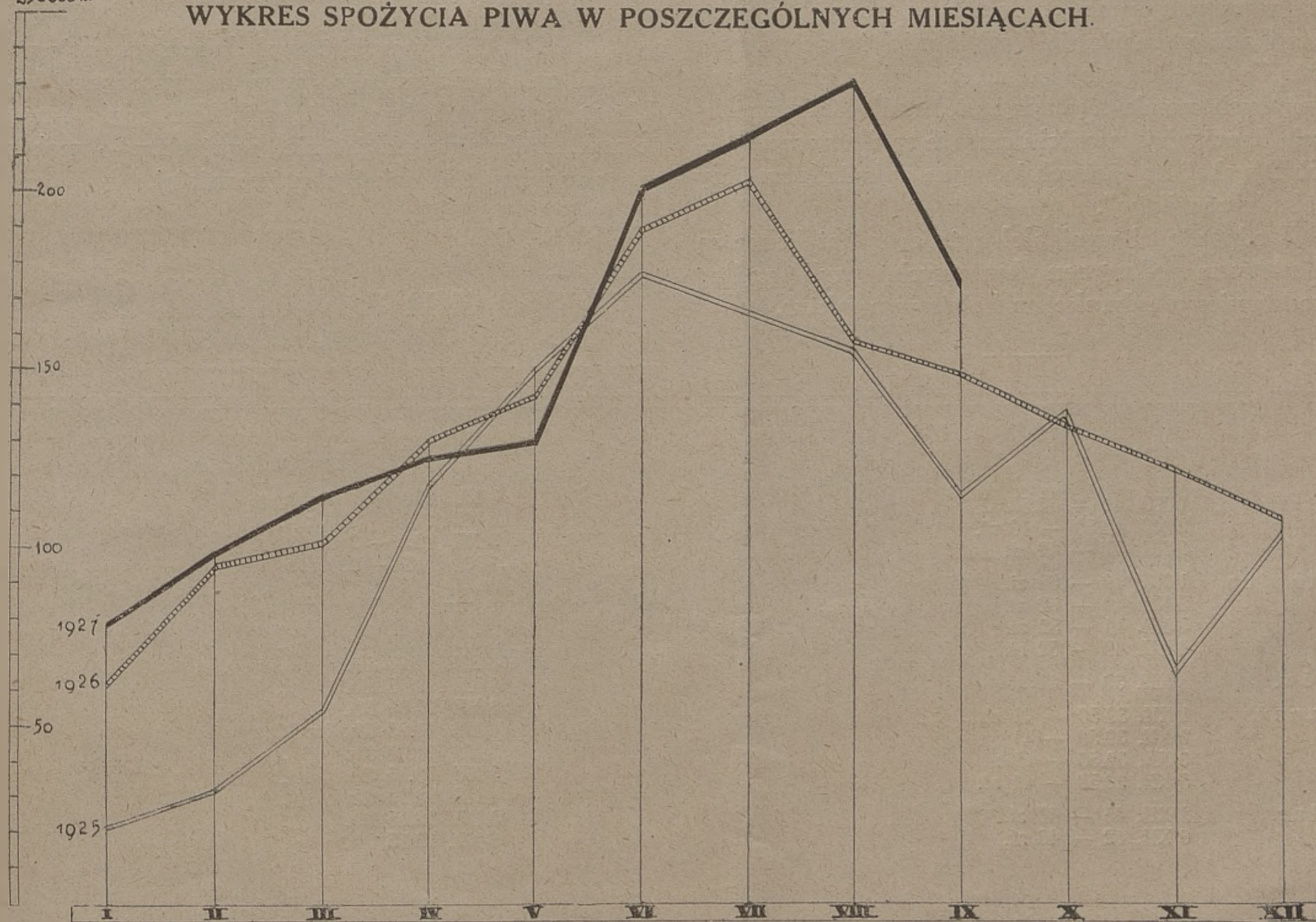
OBRAZEK Z MOSKWY.

W „Domu Gościnnym" z 30 listopada w korespondencji z Moskwy przedrukowanej z jednego z pism wiedeńskich czytamy:

„Do obiadu piją tu wodę, herbatę, a najwięcej piwa, w dużych kuflach.

To piwo lubiliby nawet „Gruber" i „Huber"! mówi ze śmiechem Borys („Gruber" i „Huber" to nazwa, którą określają tu wszystkich Niemców). Nasz rząd propaguje bardzo piwo — mówi dalej, — chce zapomocą piwa wytępić wódkę.

Od roku zniesiono tu bowiem zakaz wódki, gdyż chłopi wyrabiali ją sami pokryjomu i było wiele wypadków zatrucia".

ZEFIRYN RZYMKOWSKI, ziemiopłody

BYDGOSZCZ, Dr. Emila Warmińskiego 15.
Telefon № 17-87 i 17-93. - - - - Telefon prywatny № 13-80.

ofiaruje każdą ilość JĘCZMIENIA BROWAROWEGO
i służy na życzenie opróbkowaną ofertą.

Centralny Związek Przemysłu Piwowarskiego i Słodowniczego w Rzeczypospolitej Polskiej.

W swoim czasie C. Z. P. P. i S. zwracał się do Ministerstwa Kolei z prośbą o interwencję w sprawach cenników na piwo, zatwierdzanych przez dyrekcje kolejowe dla bufetów kolejowych. Zdarza się, że dyrekcja zatwierdza różne ceny dla piw równorzędnych, przeciwko czemu protestowały zainteresowane browary. Na podanie nasze w tej sprawie otrzymaliśmy następującą odpowiedź:

„Na pismo z dnia 21.X r. b. oznajmia Ministerstwo Komunikacji, że nie jest w możności zadość uczynić prośbie Związku i zarządzić regulowanie cen piwa w restauracjach i bufetach kolejowych według klasyfikacji w zależności od jakości i pochodzenia piwa. Cennik bowiem potraw i napojów na stacjach kolejowych, ustala się wyłącznie według cen rynkowych danej miejscowości i ceny te są dla poszczególnych Dyrekcji kolejowych jedynym wskaźnikiem przy ustalaniu cenników".

Z odpowiedzi wynikałoby, że ceny detaliczne są kalkulowane podług cen hurtowych, czyli podług przedstawionych dyrekcjom kolejowym faktur.

Agencja Wschodnia, dobrze zasłużona dla naszego życia gospodarczego placówka, w tych dniach wydaje numer specjalnie poświęcony piwowarstwu. Przekonani jesteśmy, że spotka się z uznaniem i poparciem browarów.

Wobec zbliżającego się końca roku obrachunkowego, związki dzielnicowe browarów usilnie proszą WWPP. Członków o uregulowanie składek za rok ubiegający.

C. Z. P. P. i S. w najbliższych dniach oczekuje zamówień na plakat propagandowy, który rozsyłać będzie w pierwszych dniach stycznia. Zachodzi obawa, że nakład dla wszystkich nie wystarczy — wobec czego radzimy zamawiać jaknajwcześniej.

Poznań 1929.

CENY JĘCZMIENIA.

Warszawa.	1/XII.	41 — 42.50 zł.
	2/XII.	42.50 — 43 zł.
	3/XII.	41 — 42 zł.
Katowice.	1/XII.	49 — 52 zł.
	2/XII.	49 — 52 zł.
	5/XII.	49 — 52 zł.
	6/XII.	49 -- 52 zł.
Lwów.	6/XII.	39 — 41 zł
Poznań.	1/XII.	39.50 — 41 zł.
	2/XII.	39.50 — 41 zł.
	3/XII.	39.50 — 41 zł.
	5/XII.	39.50 — 41 zł.
Wilno.	2/XII.	45 — 47 zł.
	6/XII.	42 — 46 zł.
Berlin.	1/XII.	220 — 264 mk. n
	2/XII	220 — 264 mk. n
	3/XII.	220 — 266 mk. n.
	4/XII.	220 — 268 mk. n.
	5/XII	220 — 268 mk. n.
	6/XII.	218 — 268 mk. n.
Hamburg.	1/XII.	11.60 flh. Dun. Ros.
	2/XII.	11.85 flh. „
	3/XII.	11.90 flh. „
	4/XII.	12.00 flh. „
	5/XII.	12.05 flh. „
	6/XII.	12 00 flh. „
	1/XII.	11.95 flh. La Plata
	2/XII.	11.90 flh. „
	3/XII.	13.15 flh. „
	4/XII.	12.20 flh. „
	5/XII.	12.15 flh. „
	6/XII.	12.15 flh. „

Chicago.	1/XII.	Malting 80 — 90 cts. za bushel
	2/XII.	Malting 80 — 90 cts. za bushel
	3/XII.	Malting 82 — 91 cts. za bushel
	4/XII.	Malting 82 — 92 cts. za bushel
	5/XII.	Malting 87 — 93 cts. za bushel
Nowy York.	2/XII.	Malting 98 cts. za bushel.
	3/XII	Malting 100 cts. za bushel.
	4/XII.	Malting 100 cts. za bushel.
	5/XII.	Malting 100 cts. za bushel.

CENY CHMIELU.

Lwów 3/XII. Sytuacja na rynku chmielu nie uległa żadnej zmianie. Tendencja utrzymana. Ceny niezmienione. Usposobienie spokojne.

FABRYKA KORKÓW
E. POMERANZ
WIEDEŃ III/I. Ditscheinergasse 3.
Adres telegr.: POMERKORK—WIEDEŃ.
DOSTAWCA NAJWIĘKSZYCH BROWARÓW W PAŃSTWACH SUKCESYJNYCH I NA BAŁKANACH.
Dostawa franco i oclona. Stale na składzie duże zapasy.
Oferty z próbkami są chętnie dostarczane na żądanie.

Czeska Fabryka Maszyn i Pomp Rok zał. 1872.
K. A. Pojepný Warszawa Marszałkowska 17.
Wszelkie urządzenia, maszyny, aparaty oraz artykuły dla browarów, słodowni i składów piwa.
Nim zamówicie zagranicą zapytajcie w kraju!

Kilkanaście wagonów słodu
zaraz do sprzedania.
Warunki do omówienia na miejscu. KONIN, Browar J. KOWALSKI.

Kiełkuje, czy nie kiełkuje? Kupić, czy nie kupić?
Odpowie po zbadaniu nadesłanej próby
PIWOWARSKA PRACOWNIA ANALITYCZNA
WARSZAWA, WIEJSKA 17, m. 2. TEL. 5-96.
P. K. O. Związek Właścicieli Browarów w Polsce Nr. 1041.
CENNIK ROZBIORÓW W Nr. 47 „PRZEMYSŁU PIWOWARSKIEGO" (ABONAMENT).

SYNDYKAT PLANTATORÓW CHMIELU

Sp. Akc.

WARSZAWA, CZERNIAKOWSKA 217. TEL. 61-20.

Znak ochronny.

Adres telegr.: „LUPULINA".

Poleca chmiele polskie najlepszej jakości.

CENA OGŁOSZEŃ: 1 str. Zł. 150.—; 1/2 str. Zł. 80.—; 1/3 str. zł. 60—; 1/4 str. Zł. 45.— Zastrzega się zmianę cen ogłoszeń

Redaktor: W. Adam. Wydawca: Centralny Związek Przemysłu Piwowarskiego i Słodowniczego w Rzplitej Polskiej

Drukarnia i Litografja p. f. „JAN COTTY" w Warszawie, Kapucyńska 7.